NARODNA KNJIŽNICA VIRJE

Plan i program rada

Narodne knjižnice Virje za 2025. godinu

Ur. br. 46/24

U Virju, 2.12.2024.

1. ULOGA NARODNE KNJIŽNICE

Osnovana kao samostalna ustanova u ožujku 2007. godine, Narodna knjižnica Virje je kulturna i informacijska ustanova koja osigurava knjižnične službe i usluge za stanovnike Virja i svih gravitirajućih okolnih mjesta, tj. područja cijele Općine Virje.

Narodna knjižnica treba zadovoljiti 85 % zahtjeva svojih korisnika, dok će ostale zahtjeve nastojati zadovoljiti građom i informacijama na razini regije i republike u okviru jedinstvenog knjižnično-informacijskog sustava Hrvatske.

Narodna knjižnica Virje nabavlja, stručno obrađuje, čuva i daje na korištenje knjižničnu građu (knjige, časopise, novine, igračke, AV građu), omogućuje korisnicima pristup informacijama na internetu i igranje računalnih igara te ostale informacijske usluge. Sustavnom izgradnjom fonda koja je započela još 2007. godine nastoji se zadovoljiti potrebe korisnika različitih interesa, profesija i dobnih skupina.

Zbog toga se rad s korisnicima sistematizira u rad na zasebnim odjelima (odjel za odrasle, dječji odjel) na kojima su različiti sadržaji izdvojeni i zasebno prostorno oblikovani.

Narodna knjižnica vodi i zavičajnu zbirku i u tu svrhu istražuje, skuplja, obrađuje i pohranjuje raznovrsnu građu o povijesnom, ekonomskom i kulturnom razvoju njenog područja, kao i knjige autora iz našeg kraja.

U tekućoj godini prosječni standard prinova knjiga (kupnjom, darovima, razmjenom i otkupom) treba iznositi 200 knjiga na 1000 stanovnika, što za našu knjižnicu znači 900 svezaka knjiga u godini (posljednjih godina taj broj nije dostignut).

Suradnjom sa sredstvima javnog priopćavanja i putem vlastite internetske stranice o svojim programima i aktivnostima knjižnica redovito izvješćuje korisnike i ostale mještane Općine Virje i šire.

Naša se knjižnica uključuje u suvremene trendove pa postaje prostor, ne samo knjige, nego mjesto socijalne interakcije, kulturnog događanja i susreta s novim tehnologijama.

Stručnu i savjetodavnu službu obavlja Županijska matična služba Koprivnica koja se nalazi u Knjižnici i čitaonici Fran Galović u Koprivnici. Uz stručne sastanke, ta je služba i spona s Ministarstvom kulture i medija i ostalim relevantnim institucijama te vrši stručni nadzor rada naše knjižnice.

2. OSNOVNI PROGRAM

2.1. Rad s korisnicima

U Narodnoj knjižnici Virje želje i potrebe korisnika zadovoljavaju se nabavom tražene knjižnične građe (knjižne i neknjižne), organizacijom kulturnih i edukativnih programa, rješavanjem informacijskih upita, suradnjom sa srodnim ustanovama kroz organizaciju zajedničkih programa s ciljem poticanja čitanja i promoviranja knjižnice kao zajedničkog, svima dostupnog prostora.

Radno vrijeme za korisnike Narodne knjižnice Virje je 40 sata tjedno čime je ispunjen Standard za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj (NN 103/2021).

Zaposlena djelatnica (VSS), viša knjižničarka, ujedno je i ravnateljica knjižnice, a osim ravnateljskih zaduženja, obavlja i poslove informatora, katalogizatora, klasifikatora, organizatora, koordinatora i moderatora kulturnih i edukativnih aktivnosti i sl. Zaposleni djelatnik (SSS), knjižničarski tehničar obavlja poslove pomoćnog knjižničara, ali i adiministriranje Zavičajne zbirke, poslove na održavanju prostora i pripremi prostora za događanja, materijalnu obradu građe, zaštitu građe i administrativne poslove.

Iako je knjižnica otvorena za korisnike 40 sati tjedno, to isto vrijeme mora obuhvatiti i stručne knjižničarske poslove (koji se ne obavljaju u radu s korisnicima) kao što su: plan nabave, nabava građe, katalogizacija, uvođenje podataka o građi u računalo, signiranje, lijepljenje naljepnica, omatanje knjiga u zaštitne folije, smještaj na police i raspored građe, pospremanje vraćenih knjiga, poslovi vezani uz programsko, financijsko i administrativno vođenje knjižnice, nadzor nabave opreme, osmišljavanje, organizacija i koordinacija kulturno-edukativno-animacijskih aktivnosti, provođenje propisa o zaštiti na radu, zaštiti osobnih podataka, zaštiti arhivskog gradiva itd…

Rad s korisnicima u 2025. obuhvaćat će :

- nastavak razvijanja knjižničnog fonda na temelju potreba i želja korisnika i u skladu sa Standardima za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj i financijskim mogućnostima knjižnice (zbirka knjiga, zavičajna zbirka, referentna zbirka, igračke)
- održavanje računalne opreme i edukacijske radionice za korištenje novih tehnologija
- rješavanje informacijskih upita, pomoć u korištenju knjižničnih usluga, upoznavanje s fondom putem izložbi građe
- organizacija kulturnih i edukativnih programa za djecu
- organizacija kulturnih i edukativnih programa za odrasle

Kako je u 2015. ukinuta članarina, u Mjesecu knjige i na druge datume važne za knjižnice (Dan knjige i autorskih prava, Međunarodni dan dječje knjige, Europski tjedan pismenosti., i sl.) provodit će se akcija „Dan bez zakasnine“. Korisnicima će biti omogućen povrat knjiga bez naplate zakasnine, kako bismo sačuvali integritet knjižnog fonda i izbjegli situacije u kojima knjižnica ostaje i bez građe i bez korisnika.

2.2. Nabava i obrada građe

Nabava knjižne građe (knjiga) i neknjižne građe (periodika, igračke…) odvija se na svim odjelima i za sve zbirke.

Sredstva za nabavu građe od 2007. godine osiguravaju se u proračunima Općine Virje, Koprivničko-križevačke županije i Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Najveći dio knjižnične građe Narodna knjižnica Virje nabavlja kupnjom, a mali dio knjižnica prima kao poklone fizičkih i pravnih osoba.

Otkup knjiga koji je tradicionalno knjižnica dobivala od Ministarstva kulture novim je pilot projektom Otkupa postao otegotna okolnost koja opterećuje fond knjižnice nepotrebnim naslovima, neadekvatnim projektnim rokovima, višestrukim povećanjem opsega posla oko nabave građe koja dijelom nije u adekvatnoj distribuciji. U 2025. godini provodit će se na prvom roku u prvoj polovici godine, a u drugom roku tek simbolično s minimalnim iznosom raspoloživih sredstava.

Nabava periodike (dnevne, tjedne, mjesečne, stručne, dječje, zabavne) smanjena je prethodnih godina zbog smanjenog interesa uslijed promjene navika korisnika u periodu

zatvorenosti čitaonica za trajanja pandemije. Prema iskazanom interesu korisnika, knjižnica može povećati broj naslova periodike koja se nabavlja, ako se za to pokaže potreba.

Posebna briga vodi se oko nabave za zavičajnu zbirku, što uključuje knjige koje se izdaju u Virju ili su im autori iz Virja i okolice. Ali i stručna građa koja govoreći o Podravini sadržajem obuhvaća i Virje. U zbirku se može uključivati i mape, diplomske, magistarske i doktorske radove i zbornike te AV građu (video zapisi o događanjima u Virju i u knjižnici).

Sve poklonjene i kupljene knjige se stručno obrađuju. Sva građa koja stiže u knjižnicu, prije nego što postane dostupna krajnjem korisniku, prolazi stručnu (katalogizacija, klasifikacija) i tehničku (inventarizacija, žiganje, ispis i lijepljenje barkod naljepnica, omatanje u zaštitnu foliju) obradu. Tek nakon obrade, građa je spremna za posudbu.

Katalog knjižnice može se računalno pretraživati u knjižnici, na web stranici knjižnice (www.narodna-knjiznica-virje.hr) i putem stranice www.virje.hr.

U 2025. planira se nabava:

- novih naslova beletristike za odrasle (30 %)
- novih naslova (ili dodatnog broja primjeraka) lektire za osnovnu i srednju školu, slikovnice, beletristika za djecu i mlade (30 %)
- popularno-znanstvenih naslova (10 %)
- referentne građe (10 %)
- neknjižne građe (10 %)
- periodike za djecu i odrasle (10 %)

2.3. Zaštita knjižne građe

U skladu s Pravilnikom o zaštiti knjižnične građe (NN 52/05) knjige je potrebno zaštiti od oštećenja i habanja namjenskom folijom. Tijekom 2025. godine nastavit će se s omatanjem novonabavljene građe u kvalitetne zaštitne folije za čiju će kupnju biti planirano izdvajanje financijskih sredstava. Korištenjem Neschen zaštitnih folija za knjige vijek trajanja svakog omotanog sveska uvelike je produžen, zbog čega se troši manje novca na nabavu/zamjenu uništenih knjiga.

Tijekom 2025. godine dotrajale i uništene knjige izdvajat će se radi redovnog godišnjeg otpisa.

2.4. Kulturno-edukativna i animacijska djelatnost

Kako je trend struke i budućnost narodnih knjižnica postati prostorom socijalne, kulturne i informacijske interakcije, kulturno-edukativne i animacijske aktivnosti dobivaju na važnosti. Nova je uloga knjižnice da postane „dnevni boravak“ svoje zajednice i „treći prostor“ svojih korisnika (nakon doma i radnog mjesta/mjesta obrazovanja). Suradnjom s ustanovama i udrugama te uključivanjem u njihove aktivnosti i programe Knjižnica će se uključiti u svakodnevni život zajednice i time postati jedan od nositelja promjena na društvenoj i osobnoj razini.

U 2025. godini za sve skupine korisnika i sve segmente javnosti ponudit će se raznovrsni programi :

a) Programi za predškolsku djecu
b) Kreativne radionice za djecu i odrasle
c) Književni susreti i radionice za djecu i odrasle
d) Stručno-popularna predavanja za djecu i odrasle
e) Originalne izložbe i izložbe knjižnične građe.

LJETO KULTURE U KNJIŽNICI

Protekle godine pokazale su nam veliki odgovor javnosti na pojačanu kulturno-edukativno i animacijsku djelatnost tokom ljetnih mjeseci. Zbog toga su Ljetni istjerivači dosade prijavljeni za financiranje na Javni poziv za potrebe u kulturi Ministarstva kulture i medija i nastavit će biti naš glavni program za slobodno vrijeme kroz godinu.

2.5. Stručno usavršavanje

U okviru stručnog usavršavanja knjižničara podrazumijeva se praćenje stručne literature, praćenje rada drugih knjižnica, prisustvovanje stručnim skupovima i godišnjim skupštinama knjižničarskih društava, objavljivanje članaka u knjižničarskim časopisima (recenziranim i nerecenziranim), konzultacije i suradnja sa Županijskom matičnom službom te općenito suradnja i razmjena iskustava s kolegicama i kolegama.

U 2025. u planu su stručna usavršavanja, skupovi i sastanci:

- redovni sastanci ravnateljica narodnih knjižnica Koprivničko-križevačke županije s voditeljicom Županijske matične službe i županijskim predstavnikom iz Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, znanost i šport
- sudjelovanje na godišnjoj skupštini Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja
- edukacije u organizaciji Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara i Županijske matične službe
- sudjelovanje na stručnim skupovima u organizaciji knjižnica i knjižničarskih društava
- sudjelovanje u organizaciji stručnog skupa Komisije za čitanje Hrvatskog knjižničarskog društva

2.6. Ostali poslovi

Osim knjižničarskih poslova (zaduživanje i razduživanje građe, nabava i stručna obrada knjiga i neknjižne građe, formiranje zbirki, revizija, uvođenje novih knjižničnih usluga), knjižničarka/ravnateljica radi i druge poslove kao što su vođenje statistike, blagajnički poslovi, pisanje izvješća, planova i programa za Općinu Virje, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske i Koprivničko-križevačku županiju, usklađivanje poslovanja knjižnice s računovodstvom, upoznavanje javnosti s djelovanjem knjižnice, usklađivanje knjižnične dokumentacije s pozitivnim zakonskim propisima Republike Hrvatske itd.

3. PROGRAM ZA UNAPRJEĐENJE DJELATNOSTI

3.1. Knjižnični software i E-knjige

Poštujući načelo „mreže knjižnica“ proteklih godina nije se proširio programski paket za knjižnično poslovanje, dok se na županijskoj razini razmatrala se promjena programskog rješenja. No kako naša matična knjižnica – Knjižnica i čitaonica Fran Galović Koprivnica i nakon 3 godine nije pristupila nabavi novog softwarea, u 2025. godini za našu ćemo knjižnicu

nabaviti module za posudbu e-knjiga i aplikaciju za korisnike u sustavu Meteli Win koji i trenutno koristimo. Predstoji nam sklapanje novog ugovora za licencu knjižničnog programa, uvođenje posudbe e-knjiga, nabava e-knjiga, te edukacija korisnika za korištenje novih mogućnosti unutar programskog paketa.

3.2. Izdavačka djelatnost

Nakon pet uspješnih slikovnica, Narodna knjižnica Virje nastavit će svoju izdavačku djelatnost baštinskim i edukativnim slikovnicama. Za ovu godinu planiran je rad na slikovnici za najmlađe koja obrađuje knjižnični bonton. Izlazak slikovnice planiran je u studenom uz Martinje kao glavnu kulturnu i društvenu manifestaciju u Virju.

Stručni rad knjižnice obuhvaća i razmjenu ideja sa svrhom unapređenja struke, pa u 2025. godini planiramo i nastavak stručnog priručnika Bilješke dječjeg knjižničara iz 2019. godine. Da je priručnik bio od velike važnosti za knjižničarsku struku govori i činjenica da će u 2025. godini biti preveden i izdan u Srbiji u izdanju Bibliotekarskog društva Srbije.

3.3. Opremanje Dječjeg odjela

U 2024. godini dovršen je projekt Adaptacije prostora za Narodnu knjižnicu Virje, te su ugovorena sredstva Ministarstva kulture i medija opravdana podnesenim završnim izvješćem. Nakon početnog opremanja novim, modernim sustavom knjižničnih polica, u 2025. godini slijedi nam dovršetak opremanja. Uređenje spremišta, pomoćnih prostorija i kompletnog Dječjeg odjela. Projekt je prijavljen Ministarstvu kulture i medija, te očekujemo djelomično financiranje za tu svrhu.

4. Zaključak

U proteklih deset godina Knjižnica je svoje programe dovela do statusa tradicionalnih pa se dio godine provode već uhodana događanja. Drugi dio našeg rada odlikuje se fleksibilnošću i brzoj prilagodbi potrebama naših partnerskih udruga, ustanova i volontera. Rad Narodne knjižnice Virje prepoznat je u struci kao kvalitetan i inovativan, te nam je cilj i dalje si postavljati visoke zahtjeve stručnog, profesionalnog doprinosa ne samo zajednici nego i struci.

NARODNA KNJIŽNICA VIRJE
Trg Stjepana Radića 1, VIRJE

ravnateljica Narodne knjižnice Virje

Ivanka Ferenčić Martinčić, viši knjižničar